

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРВИ ОСНОВНИ СУД У БЕОГРАДУ
ул. Устаничка 14, Београд
65 П 846/13
15.1.2014.год.

У ИМЕ НАРОДА

ПРВИ ОСНОВНИ СУД У БЕОГРАДУ, судија Јасмина Тубић, судија појединач, у правној ствари тужиоца Лепшановић Радислав, Веспучијева 28, Нови Београд, кога заступа адвокат Милорад Вукосав, Мирка Бањевића 8, Београд, против туженог Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Др Александра Костића 9, Београд, ради накнаде штете, вредност предмета спора 251.206,96 динара, по одржаној главној и јавној расправи, закљученој у присуству пуномоћника тужиоца и пуномоћника туженог, дана 15.1.2014.године, донео је:

ПРЕСУДУ

I – Допушта се објективно преисањење тужбе које је тужилац учинио у поднеску од 22.5.2013. тако што је првобитно постављени захтев увећао за 201.206,96 динара са каматом.

II Одбија се као неоснован предлог туженог да Суд овај поступак прекине до правоснажног окончања поступака пред Управним судом и то: по Уставној жалби у предмету 2666/11, док се не оконча поступак тужиоца управни који је тужилац покренуо по предлогу да му се донесе појединачно решење о усклађивању за период тужбе, потом до окончања управног поступка У 14222/12 од 29.03.2013. године и до окончања управног поступка У 9374/13

III Одбија се као неоснован приговор апсолутне ненадлежности суда

IV Одбија се као неоснован предлог туженог да се овај поступак прекине, тј да се са њим застане до окончања поступка пред Врховним касационим судом који је везано за чињенично стање на који се односе ови предмети покренуо виши суд у Београду и Новом Саду ради уједначавања праксе поступајућих суда

V –**УСВАЈА СЕ** тужбени захтев тужиоца Лепшановић Радислава из Београда, на **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** тужени Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, Београд, да тужиоцу, на име мање исплаћених пензија за период од 01.01.2008. до 1.4.2013.године, исплати износ од укупно 251.168,03 динара и то:

1. за период од јануара 2008. године до краја марта 2008. године износе од по 3.197,55 динара месечно,

2. za period od aprila 2008. godine do kraja septembra 2008. godine iznose od po 3.420,39 dinara mesечно.
3. za period od oktobra 2008. godine do kraja novembra 2010. godine iznose od po 3.902,35 dinara mesечно.
4. za period od decembra 2010. godine do kraja marta 2011. godine iznose od po 3.974,91 dinara mesечно
5. za period od aprila 2011. godine do kraja septembra 2011. godine iznose od po 4.192,57 dinara mesечно.
6. za period od oktobra 2011. godine do kraja marta 2012. godine iznose od po 4.239,21 dinara mesечно,
7. za period od aprila 2012. godine do kraja septembra 2012. godine iznose od po 4.384,32 dinara mesечно.
8. za period od oktobra 2012. godine do kraja marta 2013. godine iznose od po 4.472,42 dinara mesечно,

sve sa zakonskom zateznom kamatom na svaki od navedenih iznosa glavnice (koji se odnose na period od 01.01.2008 do 31.12.2011.) pocev od 20. dana narednog meseca za pretходни mesec pa do konacne isplate, kao i sa zakonskom zateznom kamatom na svaki od navedenih iznosa glavnice (koji se odnose na period od 01.01.2012 do 01.04.2013.) pocev od 6. dana narednog meseca za pretходни mesec pa do konacne isplate, што је све тужени дужан да учини у року од 8 дана по пријему пресуде, под претњом принудног извршења.

VI – ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу исплати трошкове парничног поступка у износу од 64.223,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Тужилац је тужбом од 8.1.2013.године, коначно уређеном поднеском од 22.5.2013.године, предложио да суд донесе пресуду као у изреци, наводећи да је решењем Фонда Сово од 10.8.2005.године тужиоцу признато право на пензију. Фонд Сово је донео решење о усклађивању 501862 УП-1 2963-1/5 од 10.8.2005., које се односи на период од 10.8.2005 па надаље, и по том решењу је тужиоцу исплаћена пуна пензија за цео период тужбе. Решење о усклађивању од 10.8.2005. г. је постало правоснажно и коначно и тужилац се на њега није жалио. Поднеском од 22.5.2013.године, тужилац је навео да прихвата Налаз и мишљење сталног судског вештака економско – финансијске струке које је спроведено у овом поступку, на који нема примедби, и прецизирао тужбени захтев у складу са налазом вештака. Навео је да ни Фонд Сово ни тужени, као правни следбеник Фонда Сово, за период тужбе нису исплатили тужиоцу разлику пензије (између износа који је тужиоцу требало да буде исплаћен када се узме у обзир проценат увећања од 11,06 посто и износа који је тужиоцу већ исплаћен према решењу о усклађивању од 10.8.2005 и незаконитим увећањима пензије тужиоца током 2008). Наиме, почев од 1.1.2008 надаље, и на војне пензионере су, у делу усклађивања њихових пензија, почеле да се примењују одредбе Закона о пензијском и инвалидском осигурању, и то ступањем на снагу новог Закона о војсци Србије (Службени гласник 116/2007). То је практично значило да је и војним пензионерима, као и свим осталим пензионерима у Србији (из категорије запослених, пољопривредника и самосталних делатности) током 2008 пензија требало да буде увећана

za procenat od 11,06 posto, a u skladu sa Resenjem o vanrednom usklađivanju penzije, vrednosti opšteg boda i povlanih naknada tuženog 01 broj 181-4311/08 od 25.1.2008. Međutim, ovo se nije desilo, jer je vojnim penzionerima penzija tokom 2008 nezakonito uvećana za mnogo manji procenat, pa ovom tužbom tužilac traži razliku penzije između procenta uvećanja od 11,06 posto i tog mnogo manjeg procenta za koji je tužiocu tokom 2008 bila uvećana penzija. Ni je od značaja da li je ili nije tužiocu i uopšte vojnim penzionerima u 2007 procenat penzija bila veća ili manja od 60 posto prosečne zarade u Srbiji, obzirom da je tuženi uvećanje od 11,06 primenio na sve penzionere (osim vojnih), tj na sve penzionere iz redova zaposlenih, poljoprivrednika i samostalnih delatnosti i to bez obzira da li je njihova konkretna penzija bila veća ili manja od 60 posto prosečne zarade u Srbiji. Takođe, tuženi je, prema Zakonu, do procenta uvećanja penzija od 11,06 posto došao imajući u vidu samo penzije iz kategorije penzionera zaposlenih, pa se mogu sada u računanje visine tog procenta naknadno uključivati i penzije vojnih penzionera, jer bi to bilo nezakonito, a imajući u vidu da u ovaj procenat računanja nisu bile uključene ni penzije penzionera poljoprivrednika, ni od samostalnih delatnosti, ali je bez obzira na to svima njima isplaćeno uvećanje od 11,06 posto. Tužilac se jeste pre ove tužbe obraćao Fondu Sovo ili tuženom da donesu pojedinačno rešenje o pravu tužioca na isplatu razlike penzije za period tužbe, ali su ga odbili pa je tužilac podneo i ovu tužbu, vali to svakako nije od značaja zbog naloga Ustavnog suda. Naveo je da ovom tužbom traži da se obaveže tuženi da tužiocu, na ime razlike penzija za period od 1.1.2008 do 1.4.2013 isplati iznos od 251.168,03 dinara sa kamatom (na način preciziran izrekom ove presude). Predložio je da sud usvoji tužbeni zahtev. Troшкове поступка је опредељено тражити.

Tuženi je, u odgovoru na tužbu i u nastavku postupka, osporio osnov i visinu tužbenog zahteva tj istakao je priговор недостатка пасивне легитимације за потраживања до 1.1.2012, istakao priговор zastarелости потраживања jer je od 25.1.2008 do utužeba prošlo više od 3 године и priговор апсолутне ненадлежности суда (jer o predmetu tužbe treba da se odlučuje u upravnom postupku i спору) и osporio основаност туžбеног захтева и предлажио да суд овај поступак прекине до окончања поступка пред Управним судом по Уставној жалби у предмету 2666/11, као и док се не оконча поступак туžioca управни који је туžilac покренуо по предлогу да му се донесе појединачно решење о усклађивању за период туžбе. Према одлуци министра одбране од 20.03.2008.године пензије војних пензионера за 2007.године су већ биле увећане за 4,2% са применом од 1.01.2008.године, те војни пензионери већ примају увећану пензију за период туžбе и немају право на разлику увећанја до 11,06 posto. Противно се вештачењу, а уколико суд одреди вештачење, предлажио да предмет вештачења буде и да се вештак изјасни да ли је просечна пензија свих војних пензионера ФОНДА СОВО у 2007.години износила више или мање од 60% просечне зареде запослених у Републици Србији, те да ли је просечна пензија туžioca у 2007.години износила мање од 60% исте зареде, обзиrom да је то био услов да се цивилним пензионерима изврши усклађивање које је предмет овог спора а који је био прописан чл. 75 Закона о изменама и допунама закона о пензијском и инвалидском осигурању, уз напомену да је туžени свим цивилним пензионерима исплатио увећану пензију према решењу од 25.01.2008.године, па и онима чије су пензије 2007. године биле веће од 60% просечне зареде, обзиrom да је просечна пензија свих цивилних пензионера 2007.године била мања од тог износа. У прилог тога предао је за суд и супротну страну извештај ФОНДА ПИО о томе колико је износило 60% просечне зареде за 2007.годину, као и колико су износиле просечне пензије пензионера ФОНДА СОВО у 2007.години.

Тужени није сваком цивилном пензионеру доносио посебно појединачно решење о ванредном усклађивању пензије за период од 1.1.2008, већ је истима вршио усклађивање директно применом решења Фонда ПИО 01 број 181-431/08 од 25.1.2008, а појединачно решење је доносио само за оне пензионере који су то тражили. Предлаже да суд овај поступак прекине или застане са њим до окончања поступка пред Врховним касационим судом који је везано за чињенично стање на који се односе ови предмети покренуо ипшн суд у Београду и новом Саду рати уједначавања праксе поступајућих судова. Предлаже и да се овај поступак прекине до решавања претходног питања, тј до окончања управног поступка код туженог ФОНДА ПИО а обзиром да је пресудом Управног суда У 14222/12 од 29.03.2013. године, која је донета у извршењу одлуке Уставног суда УЖ 359/12 од 24.10.2012. године, укинута пресуда Управног суда У 7223/11 од 13.12.2011. године и поништено решење ФОНДА СОВО од 13.05.2011. године и предмет враћен ФОНДУ ПИО на поновно одлучивање а у предмету Софронија Јеремића везано за чињенице које су идентичне чињеницама на које се односи и овај спор. Истако је да 2008.године када је донета одлука ФОНДА ПИО од 25.01.2008.године, у оквиру ФОНДА ПИО су се обрачунавале само пензије запослених у Србији, док су Фондови војних пензионера, пољопривредника и занатлија били посебни фондови, а фондови пољопривредника и занатлија су припојени ФОНДУ ПИО тек крајем 2008.године, па због тога предмет вештачења немогу да буду збирно пензије свих пензионера ФОНДА ПИО и ФОНДА СОВО, обзиром да се усклађивање из 2008.године односило само на пензионере из фонда запослених, а одредбе закона о пензијском и инвалидском осигурању су се примењивале и на пензионере запослене и на пензионере пољопривреднике и занатлије у том периоду када је донето решење о усклађивању од 25.01.2008.године. Предложио је и прекид овог поступка до окончања управног поступка У. 9374/13, која је донета као једна од нових пресуда у поновном поступку по налогу Управног суда у поступку по уставној жалби, обзиром да је Управни суд био наложио туженом да утврди, не само у овом поступку, већ и у свим сличним поступцима по службеној дужности да ли су пензије војних пензионера 2007. године биле нале испод 60 %, што је тужени у новим поступцима и урадио и својим првостепеним и другостепеним решењима одбио захтеве тужиоца, што сада потврђује и Управни суд својим пресудама, а пресуда У. 9374/13 је једна од многих која је донета и која ће бити донета. Предложио је да Суд одбије тужбени захтев и трошкове је опредељено тражио.

Ставом I ове пресуде дозвољено је преиначење тужбе повећањем захтева, а као у поднеску тужиоца од 22.5.2013.године, из разлога целиходности и ради коначног решења ове правне ствари, а у смислу чл. 199 ЗПП.

Одлуком из става II изреке пресуде одбијен је предлог туженог да се овај поступак прекине до окончања наведених управних поступака, обзиром да нису испуњени разлози за прекид из чл. 222 и 223 ЗПП-а. Ово стога што ниједан управни поступак, па ни поступак који би евентуално тужилац покренуо када је у питању овај конкретан предмет спора, није претходно питање за ову парницу. Односно, чак и тужилац који је покренуо појединачни управни поступак, може у овој правној ствари да покрене и парнични поступак, и то како у току трајања тог управног поступка, тако и по његовом негативном окончању за тужиоца што је овај конкретан тужилац и учинио. Такође, уколико то не жели, тужилац ипште не мора да води и покрене управни поступак, већ може директно да покрене и води само парнични поступак. Једино у случају да у управном поступку и спору захтев тужиоца буде усвојен, не би било смисла да Суд и даље води овај поступак, али

обзиром да тужени оспоравају тужбу, то није стучај, нити постоји опасност да у било ком управном поступку када су у питању предметне парнице захтев било којег тужиоца буде усвојен од стране туженог и Управног суда. Стога Суд не може да одбаци ову тужбу ни због приговора апсолутне ненадлежности суда, обзиром да Суд јесте надлежан да поступа у овим парницама, исто као што су и управни орган и управни Суд надлежни да поступају по суштински истим споровима уколико конкретни тужиоци одлуче да их воде, паралелно, пре или након парничног поступка. При томе, оваква правна конструкција (према којој паралелно могу да „теку“ и парнични и управни поступак у истој правној ствари) је настала као резултат две различите, али подједнако обавезујуће са све судове и остале органе, одлуке Уставног суда. Наиме, одлуком Уставног суда Уж 5287/2011 од 19.12.2012 усвојена је уставна жалба Радомира Милосављевића и утврђено је да је пресудом Вишег суда у Нишу Гж 2692/11 од 22.9.2011 (којом је потврђена пресуда ОС Ниш П 13382/10 од 26.5.2011) повређено право на правично суђење подносиоца уставне жалбе и наложено је Вишем суду у Нишу да понови поступак по жалби изјављеној против пресуде ОС Ниш П 13382/10 од 26.5.2011 (којом је био мериторно одбијен тужбени захтев тужиоца Радомира Милосављевића против туженог Фонда ПИО када је у питању разлика војних пензија од 1.1.2008 надаље, уз наводе да о предметном тужбеном захтеву-разлици пензија треба да одлучи управни орган и управни суд у поступку који треба да покрене тужилац, а не парнични суд, те да стога тужилац није претрпео штету о којој одлучује парнични суд) уз наводе Уставног суда да не стоје образложења парничних судова да не постоји правни основ по коме тужилац може да тражи утужену исплату разлике пензија у парничном поступку, јер издавање појединачног решења о усклађивању пензије за утужени период у управном поступку **није предуслов** за исплату усклађене пензије по Закону о војсци и Закону о пензијском и инвалидском осигурању, јер је ово усклађивање требало извршити по службеној дужности, а пензионерима издати појединачна решења само ако они то траже, м те да стога парнични суд треба мериторно да одлучује директном применом Закона о војсци РС и Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Истовремено, Уставни суд је другом својом одлуком Уж 2666/2011 од 23.5.2012 усвојио уставну жалбу Радоја Жарковића и утврдио да је пресудом Управног суда У 22662/10 од 21.4.2011 (којом је суштински било потврђено решење комисије Фонда Сого од 28.10.2010) повређено право на правично суђење и наложено је том Управном суду да понови поступак по тужби изјављеној против другостепеног решења Комисије Скупштине фонда Сого од 28.10.2010 (којом је био одбијен као неоснован захтев Радоја Жарковића да му се изврши увећање пензије за 11,06 посто за период од 1.1.2008 надаље), уз наводе Уставног суда да управни органи и Суд нису правилно применили Закон о војсци и Закон о пензијском осигурању када су одбили као неоснован захтев тужиоца, јер је одлука Фонда ПИО од 25.1.2008 била општи акт који је требало применити на све осигуранике на које се односно Закон о пензијском и инвалидском осигурању. На овај начин, Уставни суд је, кроз своје две различите али истовремене одлуке, практично наложио и парничном суду и управном суду да мериторно поступају у истој правној ствари, и то у зависности искључиво од одлуке сваког конкретног тужиоца да ли ће покренути само парнични, или само управни, или најпре парнични па управни, или најпре управни па парнични поступак или истовремено и парнични и управни поступак. Стога су и парнични судови и управни органи и управни судови дужни да поштују ове две одлуке Уставног суда, односно да парнични суд суди по предметним тужбама, а да управни органи и управни судови истовремено одлучују по чињенично истим захтевима војних пензионера.

На предтодно наведених разлога, ставом три изреке ове пресуде је и одбијен као неоснован приговор апсолутне ненадлежности суда, у смислу чл. 15 ЗПП-а

Ставом IV изреке пресуде одбијен је предлог туженог да се овај поступак прекине, тј са њим застане, до окончања поступка пред Врховним касационим судом који је везано за чињенично стање на који се односе ови предмети покренуо виши суд у Београду и Новом саду ради уједначавања праксе поступајућих судова, обзиром да нису испуњени разлози ни за прекид ни за застој поступка у смислу чл. 222-227 ЗППа, јер је овај поступак пред Врховним судом у међувремену окончан одбацавањем захтева Виших судова од стране Врховног касационог суда.

На основу изведених доказа, који су у смислу члана 8. ЗПП, савесно и брижљиво оцењени, и то сваки доказ засебно и сви докази заједно, као и на основу резултата целокупног поступка, суд је утврдио следеће чињенично стање:

Читањем решења Фонда Сово 501862 УП-1 2963-1/5 од 10.8.2005године утврђује се да је њиме тужиоцу Фонд сово признао право на пензију од 1.8.2005.

Читањем решења директора Фонда за социјално осигурање војних осигураника, 501862 УП-1 2963-1/5 од 10.8.2005. утврђено је да је тим решењем тужиоцу усклађена пензија на 4.174.342 бодова, односно 84,5 % пензијског основа почев од 1.8.2005. према важећим елементима пензијског основа.

Читањем Налаза и мишљења сталног судског вештака економско -- финансијске струке Алексић Бранислава од 13.5.2013., 8.7.2013, 2.10.2013, , утврђено је да укупна разлика између пензије која је требало да буде исплаћена тужиоцу директном применом решења Фонда ПИО 01 бр 181-431/08 од 25.1.2008 и износа пензије која је заиста исплаћена тужиоцу према решењу о усклађивању 501862 УП-1 2963-1/5 од 10.8.2005. одлуки Фонда Сово од 29.9.2011 и одлуки Фонда Сово 10506-3 од 20.3.2008, за период од 01.01.2008.године до 1.4.2013.године, номинално износи 251.163,03 динара, са датумом доспелости сваког појединачног износа -- 20.тог у месецу за претходни месец (за период од 1.1.2008 до 31.12.2011) и од 6 тог у месецу за претходни месец (за период од 1.1.2012 до 1.4.2013), с тим што је дат и преглед мање исплаћених износа пензија за сваки појединачни месец. Обзиром да је тужилац према решењу Фонда Сово од 20.3.2008 у 2008 већ добио одређено увећање пензије, али мање од 11,06 посто (тј 4,21 посто), када је вештак утврђивао неисплаћену разлику пензије, вештак је узео у обзир увећање које је тужилац већ примио и за тај износ умањио укупну суму неисплаћених разлика пензија, је, када је рачунао проценат од 11,06 посто у обзир узимао само просечне пензије Тужени осигураника запослених, тј није узимао у обзир ни пензије пензионера пољопривредника, ни самосталних делатности, нити су узимане у обзир пензије војних пензионера. Када је исплаћивана увећана пензија од 11,06 посто, иста је исплаћена и пензионерима запосленим, и пољопривредницима и од самосталних делатности, тј ово увећање није исплаћено само војним пензионерима . Просечна нето зарада запослених у Србији је 2007 износила 27.759 динара, а просечна нето пензија војних пензионера је 2007 износила 26.425,49 динара. Овај Налаз суд је прихватио као објективан и стручан, те дат у складу са правилима струке, на шта примедбе туженог нису могле да утичу, уз напомену да тужилац није имао примедби.

Увидом у одлуку Фонда Сово од 29.9.2011 утврђује се да је истом одлучено да ванредно усклађивање пензија почев од 11,06 посто почев од 1.1.2008 није основано јер је решење Фонда ПИО 01 бр 181-431/08 од 25.1.2008 односи искључиво на усклађивање пензија корисника који право на пензију остварују преко тог фонда.

Увидом у одлуку Фонда СОВО 10506-3 од 20.5.2008. утврђује се да се њоме врши годишње усклађивање војних пензија војних осигураника остварених по Закону о војсци Југославије, те да новчана вредност бола за обрачунавање пензија корисника војних пензија почев од 1.1.2008. износи 9,40 динара.

Увидом у решење Фонда СОВО од 11.2.2011 и решење од 31.5.2011 утврђује се да је њиме у управном поступку одбијен захтев овде тужиоца за усклађивање пензије од 11,06 посто од 1.1.2008. надаље.

Увидом у решење Фонда ПИО о ванредном усклађивању пензија, вредности општег бола и новчаних накнада од јануара 2008. године од 25.1.2008. утврђује се да је исто објављено у Службеном гласнику РС", бр. 20/2008 од 19.2.2008. године и да је њиме прописано да се њиме усклађују пензије, вредност општег бола, новчане накнаде за телесно оштећење и помоћ и негу и новчане накнаде по основу инвалидности из члана 224. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, од 1. јануара 2008. године, за 11,06%. Исплата усклађене пензије и новчаних накнада по овом решењу вршиће се од 1. јануара 2008. године. Ово решење објавити у "Службеном гласнику Републике Србије". Решење је донето на основу члана 70. став 4, члана 76. став 2, члана 81, члана 224. став 2. и члана 244. став 7. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04 - УС, 84/04 - др. закон, 85/05, 101/05 - др. закон и 63/06 - УС), члана 73. став 1. тачка 2. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 85/05).

На основу изведених доказа и утврђеног чињеничног стања закључује се да је тужилац војни пензионер од 10.8.2005, коме је решењем директора Фонда СОВО извршено усклађивање пензије, и то решењем од 10.8.2005. године на 4.174,542 бодова, односно 84,5 % пензијског основа почев од 1.8.2005. На основу овог решења о усклађивању, тужиоцу је Фонд СОВО до 1.1.2008. правилно и потпуно исплатио целокупну пензију. Почев од 1.1.2008. надаље, Фонд СОВО је тужиоцу (и свим осталим војним пензионерима) пензије требало да усклађује не више према одредбама Закона о војсци (као до тада), већ искључиво према одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, које је прописивало да, уколико просечан износ пензије корисника у осигурању запослених исплаћене за претходну годину износи мање од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике у претходној години, пензије (и то свих без разлике пензионера на које се 2008. односио тај закон-тј пензионера запослених, пољопривредника, од самосталних делатности и војних осигураника) ће се ванредно ускладити од 1. јануара текуће године, за проценат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60% просечне зараде без пореза и доприноса исплаћене у претходној години. На основу тога, Фонд ПИО (који је на дан 1.1.2008. надаље био надлежан за обрачун и исплату пензија пензионерима запосленим, пољопривредницима и од самосталних делатности) је донео свој општи акт-решење о усклађивању за 2008. од 25.1.2008. којим је пензије свих својих пензионера (запослених, пољопривредника и од самосталних делатности) почев од 1.1.2008. ванредно увећао за 11,06 посто, обзиром да је пре тога Фонд ПИО правилно био утврдио да су просечне нето пензије пензионера запослених 2007. биле за 11,06 посто ниже од просечне нето зараде запослених у Србији. Фонд ПИО је ово увећање од 11,06 посто исплатио и свим пензионерима пољопривредницима и од самосталних делатности, иако њихове пензије није узимао у обзир приликом рачунања просечне нето пензије запослених 2007, јер је Закон обавезивао Фонд ПИО да тако уради. Том приликом, Фонд

ПИО је пензију увећању за 11,06 посто исплатио свим својим пензионерима (запосленим, од самосталних делатности и пензиониранима), без обзира што су конкретне појединачне пензије неких од њих 2007 биле веће од 60% просечне нето зараде запослених у Србији, јер је Закон налагао Фонду ПИО да тако уради. При томе, Фонд ПИО је ово увећање од 11,06 посто исплатио свим својим пензионерима директном применом свога Решења од 25.1.2008 (тј није доносио појединачна решења пензионерима о праву на ово увећање-осим онима који су то изричито тражили) и то решење од 25.1.2008 Фонд ПИО није лично уручивао свим пензионерима, већ га је 19.2.2008 објавио у Службеном листу РС, а све ово јер је Закон налагао Фонду ПИО да овако уради. Када је рачунао проценат од 11,06 посто, Фонд ПИО није у обзир узимао ни просечне пензије војних пензионера, будући да су они до 1.1.2012 представљали посебну категорију пензионера (тј они се тек од 1.1.2012 сматрају делом пензионера запослених), тј нису били део категорије пензионера «запослених» према одредбама Закона. Уместо да је Фонд Сого током 2008 такође правилно (тј као Фонд ПИО) поступио према Закону о пензијском и инвалидском осигурању када су у питању војни пензионери, тј уместо да је и Фонд Сого све војне пензије почев од 1.1.2008 уврећао за 11,06 посто, Фонд Сого је, мимо свих законских прописа, тј произвољно, својом општом одлуком од 20.3.2008 (коју није достављао сваком конкретном војним пензионеру) вредност бода војних пензионера повећао на 9,40 динара, што конкретно значи да је Фонд Сого на овај начин војне пензије, тј војну пензију тужиоца из његовог решења о усклађивању од 10.8.2005 увећао за само 4,21 посто, уместо законских 11,06 посто. У наставку, уместо да Фонд Сого војним пензионерима исплати недостајућу разлику пензије, Фонд Сого је својим општом решењем од 29.9.2011 одбио војним пензионерима то право на увећање пензије од 1.1.2008 за 11,06. Након 1.1.2012, када је Фонд ПИО постао надлежан за обрачун и исплату војних пензионера (који су тада постали и део категорије пензионера запослених) за период од 1.1.2012 надаље, и када је Фонд ПИО «наследно» дугове Фонда Сого према војним пензионерима за период од 1.1.2008 до 31.12.2011, и Фонд ПИО је одбијао да исплати војним пензионерима неисплаћену разлику до 11,06 посто (тужноцу разлику између 11,06-4,21 посто) и у овом конкретном случају, у првостепеном и другостепеном управном поступку је одбио овакав захтев овде тужиоца, који је тужилац покренуо и водио пре овог парничног поступка. На овај начин Фонд Сого и тужени су тужноцу причинили штету од 251.168,03 динара са каматом (на начин прецизиран ставом пет изреке пресуде), коју је из претходно наведених разлога у обавези да надокнади тужени, а будући да према налазу вештака, неисплаћена разлика пензије тужиоца за период од 1.1.2008 до 1.4.2013 износи укупно 251.168,03 динара са каматом (на начин прецизиран ставом пет изреке пресуде) и то представља само разлику између процента увећања пензије која је тужноцу већ исплаћена од 4,21 посто и увећања од 11,06 посто које је тужноцу требало да буде исплаћено (11,06-4,21 посто). Просечна нето зарада запослених у Србији је 2007 износила 27.759 динара, а просечна нето пензија војних пензионера је 2007 износила 26.425,49 динара, тј била је већа од 60 посто просечне нето зараде запослених. Тужноцу је пензија од 1.1.2008 до 31.12.2011 исплаћивана једнократно-око 20-тог у месецу за претходни месец, а почев од 1.1.2012 надаље такође једнократно-6 тог у месецу за претходни месец.

Чланом 172 Закона о облигационим односима прописано је да правно лице одговара за штету који је његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Чланом 277 став 1 Закона о облигационим односима прописано је да дужник који задолжни са испуњењем новчане обавезе дугује поред главнице и затезну камату по стома утврђеној Савезним Законом.

Чланом 376 ЗОО-а је прописано да потраживање накнаде проузроковане штетом застарева за три године од кад је оштећеник дошао за штету и за лице које је штету учинило. У сваком случају ово потраживање застарева за пет година од кад је штета настала.

Чланом 1 Уредбе о обиму и начину преузимања имовине, обавеза и запослених од Фонда за социјално осигурање војних осигураника у Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање је прописано да се том уредбом уређује обим и начин преузимања имовине, обавеза и запослених од Фонда за социјално осигурање војних осигураника у делу који се односи на пензијско и инвалидско осигурање, у Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање. Изузетно од послова пензијског и инвалидског осигурања из става 1. овог члана, Републички фонд ПИО обавља административно-техничке послове у вези са судским предметима по основу доспелих неизмирених новчаних потраживања војних корисника, насталих по основу делимичног усклађивања пензија и новчаних накнада, и водиће посебну евиденцију о средствима неопходним за намирење по основу принудне наплате предметног дуга, која ће му бити благовремено обезбеђена.

Чланом 4 Уредбе о обиму и начину преузимања имовине, обавеза и запослених од Фонда за социјално осигурање војних осигураника у Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање је прописано да су обим и начин преузимања имовине, обавеза и запослених из члана 1. став 1. ове уредбе утврђени су Програмом о преузимању послова обезбеђивања и спровођења права из пензијског и инвалидског осигурања Фонда за социјално осигурање војних осигураника од стране Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Програмом о преузимању послова обезбеђивања и спровођења права из пензијског и инвалидског осигурања Фонда за социјално осигурање војних осигураника од стране Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање је прописано да Републички фонд ПИО преузима од Фонда СОВО послове остваривања и коришћења права из пензијског и инвалидског осигурања, прописане чланом 79. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 101/10, осим обавеза прописаних чланом 79. став 3. тог закона. Настале, доспеле а неизмирене обавезе по војним прописима до ступања на снагу Закона не могу се намиривати из средстава Републичког фонда ПИО нити са раздела Министарства одбране. Средства неопходна за намирење доспелих и неизмирених новчаних потраживања корисника војних пензија по основу делимичног усклађивања пензија и новчаних накнада, утврђених у члану 193. став 2. Закона о Војсци Србије ("Службени гласник РС", бр. 116/07 и 88/09), обезбедиће се посебним законом којим се регулише јавни дуг, а у складу са фискалним правилима утврђеним законом којим се уређује буџетски систем.

Увидом у члан 79 Закона о изменама и допунама закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 101/10) је прописано да послове обезбеђивања и спровођења пензијског и инвалидског осигурања као и послове финансијског пословања који су били у надлежности Фонда за социјално осигурање војних осигураника, на дан 1. јануара 2012. године преузме Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање. Обезбеђивање и спровођење пензијског и инвалидског осигурања из става 1. овог члана, у односу на права из пензијског и инвалидског осигурања односи се на право на пензију,

право на dodatak za pomoć i negu i pravo na novčanu naknadu za telesno oštećenje. Pravom iz penzijskog i invalidskog osiguranja smatra se i pravo na naknadu pogrebних troškova. Danom preuzimanja poslova obezbeđivanja i sprovođenja penzijskog i invalidskog osiguranja iz stava 1. ovog člana, Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje preuzet će imovinu, obaveze i zaposlene od Fonda za socijalno osiguranje vojnih osiguranih, u delu koji se odnosi na poslove penzijskog i invalidskog osiguranja. Obim i način preuzimanja iz stava 3. ovog člana bliže će se uređiti aktom Vlade u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Izuzetno od stava 3. ovog člana, preuzimanje se ne odnosi na obaveze dospelih a neizmirenih novčanih potraživanja korisnika vojnih penzija, po osnovu delimičnog usklađivanja penzija i novčanih naknada, utvrđenih u članu 193. stav 2. Zakona o Vojsci Srbije ("Službeni glasnik РС", бр. 116/07 и 88/09), a nastalih do stupanja na snagu ovog zakona, za koje će se средства обезбедити у буџету Републике Србије, у складу са законом и посебним актом Владе. Вредност имовине, обавеза и капитала процениће овлашћено лице, у складу са законом.

Увидом у Закон о војсци Југославије ("Службени гласник РС", бр. 116/07 и 88/09) утврђује се да је овај закон ступио на снагу 1.1.2008

Увидом у Уредбу о надлежности, делокругу, организацији и начину пословања фонда за социјално осигурање војних осигураника утврђује се да је чланом 20 прописано да се средства Фонда користе за: 1) исплату пензија и других обавеза из пензиjsког и инвалидског осигурања војних осигураника; 2) остваривање здравствене заштите и исплату новчаних примања по основу права из здравственог осигурања; 3) рад органа Фонда; 4) друге обавезе одређене Законом, овом уредбом и другим прописима из социјалног осигурања војних осигураника. Део укупних средстава Фонда издваја се на посебан рачун као наменска средства која се користе за побољшање материјалног положаја корисника права (опоравак, обезбеђивање станова и др.).

Увидом у Уредбу о надлежности, делокругу, организацији и начину пословања фонда за социјално осигурање војних осигураника утврђује се да је чланом 4 прописано да Фонд: 1) обезбеђује остваривање права и обавеза из социјалног осигурања војних осигураника прописаних Законом о Војсци Југославије (у даљем тексту: Закон), прописима донесеним на основу тог закона и општим актима Фонда; 2) обезбеђује наменско и економично коришћење средстава за социјално осигурање, ствара резерве за осигурање и стара се о увећању средстава; 3) организује и обезбеђује ефикасно и рационално обављање послова спровођења социјалног осигурања и законито остваривање права; 4) врши исплату пензија и других новчаних давања и њихово усklaђивање са Законом и прописима донесеним на основу Закона; 5) обезбеђује двостепеност у поступку остваривања права из социјалног осигурања војних осигураника; 6) врши контролу пријављивања на пензиjsко и инвалидско осигурање и води матичну евиденцију осигураника и корисника права; 7) врши статистичка и друга истраживања у области социјалног осигурања војних осигураника; 8) обезбеђује коришћење средстава за друштвени стандард корисника пензија; 9) обавља послове у вези с накнадом штете причињене Фонду; 10) врши обраду података и микрофилмовање документације; 11) пружа стручну помоћ осигураницима и корисницима права из социјалног осигурања;

Увидом у чл. 75 Закона о изменама и допунама Закона о пензиjsком и инвалидском осигурању (Сл. Гласник РС 85/2005 од 6.10.2005) утврђује се да је њиме прописано да уколико просечан износ пензије корисника у осигурању запослених исплаћене за претходну годину износи мање од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике у претходној години, пензије ће се ванредно

усклађивати од 1. јануара текуће године, за период којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60% просечне зараде без пореза и доприноса исплаћене у претходној години. Ово ванредно усклађивање може се примењивати најдуже три године од дана почетка примене овог закона.

Увидом у чл. 63 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању (Сл. Гласник РС 85/2005 од 6.10.2005) утврђује се да је њиме прописано да Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање запослених, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање самосталних делатности и Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање пољопривредника, који су основани Законом о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 27/92, 82/92, 28/95 и 12/96) и наставили са радом у складу са одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 52/96, 46/98, 29/01 и 80/02) и Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04 и 84/04), на дан 1. јануара 2008. године постају један фонд - Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, организован као једно правно лице са статусом организације за обавезно социјално осигурање у коме се остварују права из пензијског и инвалидског осигурања и обезбеђују средства за ово осигурање. Финансијско пословање Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање обављаће се путем три подрачуна: осигураника запослених, осигураника самосталних делатности и осигураника пољопривредника до 1. јануара 2011. године, а од тог дана - путем једног рачуна.

Увидом у члан 10 Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђује се да су обавезно осигурана лица (у даљем тексту: осигураници): 1) запослени 2) лица која самостално обављају делатност и 3) пољопривредници

Увидом у члан 11 Закона о пензијском и инвалидском осигурању утврђује се да у осигуранике запослене почев од 1.1.2012 спадају и професионална војна лица према прописима о Војсци Србије

Увидом у чл. 193 Закона о војсци Србије утврђује се да је прописано да се усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању овог закона на снагу (који је ступио на снагу 1.1.2008), врши се по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Примењујући цитиране законске прописе на утврђено чињенично стање, суд је нашао да је тужбени захтев тужиоца основан, те да га је с тога ваљало усвојити. Наиме, тужени је, без оправданог разлога у периоду од 01.01.2008. до 1.4.2013. године, вршио месечне исплате пензије у мањим износима од оних који тужиоцу, сагласно утврђеним пензијским основима и увећању пензије од 11,06 посто од 1.1.2008, припадају, на који начин је тужиоцу проузроковао штету и то у износу од 251.168,03 динара, с тим да су мање исплаћени износи за сваки појединачни месец наведени у ставу пет изреке пресуде. За проузроковану штету, одговоран је, у смислу цитиране одредбе чл. 172 ЗОО, тужени као правно лице, које сходно цитираним одредбама Закона о војсци РС и Закона о пензијском и инвалидском осигурању обезбеђује остваривање права и обавеза из социјалног осигурања војних осигураника односно које врши исплату пензија и других новчаних давања и њихово усклађивање за период од 1.1.2012 nadalje, те дугује за обавезе Фонда Сова за период од 1.1.2008 до 31.12.2011, из којих разлога је усвојен тужбени захтев тужиоца.

применом цитираног чл. 172, 27, 279, 387 и 392 ЗОО. Тужилац је свој захтев за камату определио тако да на сваки појединачни месечни износ мање исплаћене пензије потражује законску затезну камату од дана доспелости – 20-тог у месецу за претходни месец (за период од 1.1.2008 до 31.12.2011), као дана када је Фонд Сово до 1.1.2012 уобичајено вршило исплату пензија, односно од 6-тог у месецу за претходни месец (за период од 1.1.2012 до 1.4.2013), као дана када је тужени од 1.1.2012 уобичајено вршило исплату пензија, а што тужени није оспорио, који захтев је основан, у смислу наведених чланова ЗОО.

Сагласно изложеноме, а на основу цитираних законских прописа, суд је одлучио као у ставу пет изреке пресуде.

Суд је ценио истакнути приговор застарелости потраживања, па исти сматра неоснованим, у смислу чл. 376, 387 и 388 ЗОО-а. Наиме, Суд налази да су у овој правној ствари, тужиоци могли да поносе тужбе до истека објективног рока застарелости од 5 година од дана када им је предметна штета настала, а иста је за тужиоце настала онога дана када је решење Фонда ПИО од 25.1.2008 објављено у Службеном гласнику РС 20/2008, тј дана 19.2.2008. Обзиром да од 19.2.2008 до дана утужења у овом спору није прошло више од 5 година, приговор застарелости је неоснован. При томе, Суд у овом случају није примењивао субјективни рок од 3 године од сазнања за штету и учиниоца, јер тужionicима није лично достављано решење од 25.1.2008, те субјективни рок није могао да почне да тече, али, без обзира на то, тужиоци су за исто решење могли и морали дознати у оквиру петогодишњег објективног рока застарелости почев од 19.2.2008, те у истом року и поднети тужбе парничном суду. Ово стога што парнични Суд, када је у питању рад државних и управних органа, може да одлучује само ако је таквим радом за тужиоца настала штета, те се стога овде и мора примењивати искључиво рок застарелости који се односи на настанак штете.

Суд је ценио и остале наводе и доказе али их посебно не образлаже, налазећи да нису од утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари.

Суд је одлучивао на основу доказа у списима и релевантних доказних предлога Странака, јер доказе не изводи по службеној дужности.

Суд је ценио и то што је тек почев од 1.1.2012 Републички Фонд ПИО прузео имовину и запослене туженог у делу који се односи на пензијско и инвалидско осигурање од Фонда Сово, али је нашао да то не може утицати на другачије пресуђење, обзиром да је поред тога приговор недостатка пасивне легитимације туженог Фонда ПИО неоснован. Ово стога што је прописима такође изричито прописано да ће се средства Фонда ПИО користити и за намирење доспелих а неизмирених повчаних потраживања корисника војних пензија по основу делимичног усклађивања пензија и повчаних накнада и за период пре 1.1.2012, тј за намирење свих раније доспелих потраживања насталих код Фонда Сово, утврђених у члану 193, став 2. Закона о Војсци Србије (и то за сва потраживања настала након 1.1.2008 као дана ступања на снагу Закона о војсци Србије у смислу чл. 79 Закона о изменама и допунама закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 101/10), док ће се за сва потраживања настала код Фонда Сово пре 1.1.2008 обезбедити средства буџетом РС под условима који ће бити прописани посебним законом о јавном дугу и актом владе РС, који ће бити донети у будућности (без прецизирања датума и периода доношења). Обзиром на изнето, произилази да је тужени Фонд ПИО пасивно легитимисан када је у питању целокупан тужбени захтев за разлику пензија од 1.1.2008 надаље, и то за

период од 1.1.2008 до 31.12.2011- као правни претходник иза Фонда Сово, а за период од 1.1.2012 nadalje-као орган који обрачунава и исплаћује војне пензије.

Суд је ценио и наводе туженог да је 2007 просечна нето пензија војних пензионера била већа од 60 посто просечне нето зараде запослених у Србији, али је Суд нашао да ова неспорна чињеница не може утицати на другачије пресуђење, обзиром да је законодавац изричито прописао да се приликом рачунања просечне пензије 2007 узимала у обзир само пензија категорије пензионера запослених (чији део нису били војни пензионери 2007), док се исплата увећане пензије за 11,06 посто морала извршити и пензионерима запосленим, пољопривредницима, самосталним делатностима и војним пензионерима. А и Суд и Фонд Сово и Фонд ПНО су дужни да примењују закон онако како он гласи, без преиспитивања његових одредби, уз напомену да у овом делу одредбе цитираних закона нису у супротности са чл. 3 ЗПП-а.

Суд је ценио и наводе туженог да је 2007 просечна нето пензија тужиоца била већа од 60 посто просечне нето зараде запослених у Србији, али је Суд нашао да ова неспорна чињеница не може утицати на другачије пресуђење, обзиром да је законодавац изричито прописао да се исплата увећане пензије за 11,06 посто морала извршити свим пензионерима запосленим, пољопривредницима, самосталним делатностима и војним пензионерима, па чак и ошм појединим пензионерима чија је пензија била већа од 60 посто просечне зараде, те како је ово испитивано када су у питању конкретни пензионери запослени, пољопривредници и самосталне делатности, нема законског оправдања да војни пензионери (међу њима и тужилац) буду изузетак. А и Суд и Фонд Сово и Фонд ПНО су дужни да примењују закон онако како он гласи, без преиспитивања његових одредби, уз напомену да у овом делу одредбе цитираних закона нису у супротности са чл. 3 ЗПП-а.

Суд је ценио и наводе туженог да је онда у просечну нето пензију за 2007 требало урачунавати и пензије војних пензионера (што би смањило проценат од 11,06 посто), али је Суд нашао да су ови наводи неосновани, обзиром да је законодавац изричито прописао да се приликом рачунања просечне пензије 2007 узимала у обзир само пензија категорије пензионера запослених (чији део нису били војни пензионери 2007), да је проценат од 11,06 посто правилно утврђен. А и Суд и Фонд Сово и Фонд ПНО су дужни да примењују закон онако како он гласи, без преиспитивања његових одредби, уз напомену да у овом делу одредбе цитираних закона нису у супротности са чл. 3 ЗПП-а.

Суд је ценио и Уредбу Владе РС (Службени гласник РС 79/08) али је нашао да иста не може утицати на другачије пресуђење, обзиром да иста није од значаја за предмет спора, јер је истом извршено вавремено усклађивање пензија за наредни период од 1.10.2008. које су и Фонд ПНО и Фонд Сово спровели према својим осигураницима у истом проценту решењима од 24.10.2008 и бр 44466-3.

Суд је у овој правној ствари мериторно одлучивао и то директном применом Закона о војсци РС и Закона о пензијском и инвалидском осигурању, и то без обзира на заузет правни став управних органа и управних суда у овом правним стварима, а све на основу изричитог обавезујућег налога из одлуке Уставног суда Србије Уж 5287/2011 од 19.12.2012.

Одлука о трошковима поступка из става шест изреке пресуде, донета је на основу чл.149, 150 и 159 ЗПП, па је туженог обзиром на исход спора, обавезан да плати тужиоцу трошкове поступка у износу од 64.227,00 динара и то: на име судске таксе за тужбу у износу од 3.900,00 динара, на име судске таксе на одлуду у износу од 14.823,00 динара, на име састављања тужбе у износу од 1.000,00 динара, на име састављања два образложена

-14-

поднеска у износу од по 6.000,00 динара, на име заступања на два одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, износ од 4.500 динара на име приступа на једно неодржано рочиште и на име трошкова вештачења у износу од 3.000,00 динара, према вредности предмета спора и важећој АТ и ТТ.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против ове пресуде дозвољена је жалба, у року од 8 дана од дана пријема исте, Вишем суду у Београду, а преко овог суда.

СУДИЈА
Јасмина Губић

ДП-а: - пуномоћнику тужноца, уз упозорење (лично тужноцу) за так. на пресуду од 14.823 динара

- туженом Фонду ПИО лично

Евиденција: 15.2.2014

СЛУЖБЕНА БЕЛЕШКА

Спуштено у писарницу ради експедовања одлуке дана 16.1.2014